

GEMEENTE SCHERPENZEEL

Gemeenteraad

Schriftelijke Vraag¹

(artikel 32 RvO)

Datum	25 mei 2022
Aanleiding	Signalen
Onderwerp	Ondermijning
Ingediend door	VVD

	Inleiding
Antwoord 20/6	Ondermijnende en/of georganiseerde criminaliteit vormen een groot probleem in Nederland. Niet alle inwoners en ondernemers herkennen het wanneer ze te maken krijgen met ondermijnende criminaliteit. De VVD heeft signalen ontvangen van mogelijke ondermijning in Scherpenzeel en heeft hier een aantal vragen over. Reactie algemeen: De vragen die u stelt zijn naar ons oordeel deels technische vragen en deels niet-technische vragen. De eerste categorie beantwoorden wij hieronder ambtelijk (in groen). Voor de niet-technische vragen, die wij als ambtelijke organisatie niet kunnen beantwoorden, verwijzen wij u naar de portefeuillehouder, wiens antwoorden wij u gelijktijdig doen toekomen onder aparte vermelding (in rood).
Antwoorden 20/6	1. Zijn er indicaties dat er sprake kan zijn van ondermijning in Scherpenzeel? Ja, er zijn meerdere signalen van ondermijning in Scherpenzeel. Het betreft zowel situaties die voortkomen vanuit de eigen gemeenschap als die van buiten komen. Het betreft niet alleen het dorp maar ook het buitengebied. 2. Is voorlichting aan de inwoners overwogen om signalering en opsporing van ondermijning te verbeteren? Ja. Graag verwijzen wij naar het project Theseus (controle en voorlichting voor ondernemers op het bedrijventerrein) en naar de opstart van KVO Buitengebied. Hierbij worden bewoners en ondernemers in het buitengebied gewezen op de signalen van

¹ Raadsleden dienen schriftelijke vragen aan het college of de burgemeester in bij de griffier. Schriftelijke beantwoording gebeurt zo spoedig mogelijk, in ieder geval binnen tien dagen nadat de vragen zijn ingediend. Vragen die ten minste 48 uur voor aanvang van een raadsvergadering zijn ingediend worden mondeling beantwoord in de eerstvolgende raadsvergadering, tenzij het college of de burgemeester de griffier gemotiveerd in kennis stelt dat dit onmogelijk is, waarbij tevens aangegeven wordt binnen welke termijn beantwoording zal plaatsvinden. De vragen worden bij de griffie ingediend en in iBabs geplaatst (tenzij de auteur aangeeft dit niet te wensen).

	ondermijnende activiteiten met behulp van bijvoorbeeld een bewustwordingscampagne en/of inwonersbijeenkomsten. Tevens zijn er enquêtes verstuurd naar de inwoners van het buitengebied om informatie op te halen. 3. Wordt er in breder verband samengewerkt met andere instanties dan de politie in de bestrijding van ondermijning? Ja, zoals de arbeidsinspectie, het RIEC, boa's, toezichthouders omgevingsdienst (ODDV), CCV, sociaal domein, burgerzaken, het Gelders Landschap en andere gemeenten in onze regio (bijvoorbeeld Barneveld en Nijkerk). In specifieke situaties wordt directe casus samenwerking gezocht tussen politie, OM, belastingdienst, douane, gemeente en soms de omgevingsdienst. De samenwerkingspartijen zijn afhankelijk van de 'soort' casus. De samenwerking vindt plaats onder de afspraken (informatie uitwisseling) van het RIEC convenant.
	De gemeente heeft enkele instrumenten om ondermijning en criminaliteit tegen te gaan, bijvoorbeeld de wet Bibob: De Wet <i>bevordering integriteitsbeoordelingen door het openbaar bestuur</i> is een Nederlandse wet. Doel is dat gemeenten en andere overheden de integriteit van houders en/of aanvragers van vergunningen en subsidies toetsen bij het landelijk bureau BIBOB. Reactie algemeen: het is niet noodzakelijkerwijs zo dat iedere Bibob controle altijd bij het landelijk bureau wordt getoetst. De gemeente toetst zelf (in samenspraak met het RIEC) en schakelt door naar het landelijk bureau indien noodzakelijk.
	1. Hoe is het Bibob beleid verweven in het Scherpenzeelse beleid? In 2021 is het Bibob beleid vastgesteld voor de gemeente Scherpenzeel. In de bijlage vindt u het document; beleidsregels wet Bibob, zoals wij die in onze gemeente hebben vastgesteld. Het toepassingsbereik van de Wet Bibob en Besluit Bibob beperkt zich publiekrechtelijk tot: - de beschikking ingevolge de artikel 3 en 30a van de Drank- en horecawet: - o de Drank- en Horecavergunning; - o aanhangsel Drank- en Horecavergunning. - vergunning tbv seksinrichtingen; - vergunning voor aanwezig hebben van kansspelautomaten; - vergunningen vanuit de Huisvestingswet: - o huisvestingsvergunning; - o vergunning tot onttrekken, samenvoegen of splitsen van een woonruimte; - o vergunning voor splitsen van recht op gebouw in appartementsrechten. - vergunningen/ontheffingen, voortkomende uit Gemeentelijke Verordeningen; - omgevingsvergunning voor bouwactiviteiten; - omgevingsvergunning voor milieuactiviteiten: - o vergunning plichtige inrichtingen binnen de sector afval; - o omgevingsvergunning beperkte milieutoets (OBM). - vergunningen voor evenementen; - subsidies.

Toepassingsbereik van de Wet Bibob in privaatrechtelijke zin beperkt zich tot:

- a. de gunning dan wel intrekking van een overheidsopdracht aan een gegadigde, voor zover het een overheidsopdracht betreft als bedoeld in de Aanbestedingenwet;
- b. het aangaan, opschorten of ontbinden van een vastgoedtransactie.

De betrokken (vergunning- / subsidie-verlenende en aanbestedingsambtenaren) medewerkers hebben een informatiebijeenkomst/cursusdag gehad. Deze medewerkers voeren een eventueel Bibob onderzoek zelf uit en kunnen voor vragen en of signaleringen altijd terecht bij de Bibob-coördinatoren.

- a. Is hier aanscherping op nodig en/of is dit mogelijk?

Dit is naar onze mening geen technische vraag.

Reactie portefeuillehouder: Het lijkt mij raadzaam het indienen van Bibob-formulieren verplicht te stellen bij iedere aanvraag voor een omgevingsvergunning, niet alleen bij twijfel gevallen. Het is dan aan de ambtelijke organisatie (en ODDV) om af te wegen of de informatie ook daadwerkelijk wordt uitgelopen. Het lijkt mij raadzaam de afweging daarover niet onderhevig te laten zijn bestuurlijke toetsing en bestuurlijke bemoeienis alleen in te zetten in geval van afwijkingen. Het is ook raadzaam vaker gebruik te maken van de mogelijkheid van het instellen van een Bibob toets achteraf. Om geen onnodige verdenking te laten ontstaan lijkt het verstandig een dergelijke Bibob toets (achteraf) voor bestaande vergunninghouders sporadische en steekproefsgewijs uit te voeren en als zodanig onderdeel te maken van onze reguliere beleidsuitvoering. Ook ben ik voornemens om binnen de ambtelijke organisatie meer aandacht te vragen voor ondermijning, waaronder een herhalingscursus rond het Bibob-beleid voor betrokken ambtenaren.

2. Wordt de Bibob daadwerkelijk altijd toegepast wanneer van toepassing?

Alleen bij aanvragen voor een nieuwe alcoholvergunning en exploitatievergunning zijn de Bibob formulieren verplicht om in te vullen. Dit is niet het geval voor omgevingsvergunningen, subsidie aanvragen en aanbestedingen. Dit heeft mede te maken met de vastgestelde (bijlage 1) risico categorieën. Het wordt hier overgelaten aan de behandelend ambtenaar of gegevens voor een mogelijk Bibob onderzoek dienen te worden aangeleverd.

3. Is er om ondermijning in Scherpenzeel tegen te gaan en/of te voorkomen aanscherping nodig van beleid of nieuw beleid? Op welke punten zou dit zijn?

Eind dit jaar wordt er een beleidsnota over mensenhandel geschreven. Dit is een wettelijke verplichting en mist nog in de gemeente Scherpenzeel. Voor het overige is dit naar onze mening geen technische vraag.

Reactie portefeuillehouder: Nieuw beleid of een aanscherping daarvan is (nog) niet nodig. Het is verstandig in Scherpenzeel eerst de bestaande mogelijkheden beter te gebruiken alvorens met nieuw beleid te komen. Daarnaast is ondermijning niet alleen een kwestie van strafrechtelijke opsporing maar zeker ook dat van preventieve ontmoediging en publieke signalering. De laatste twee zijn direct gekoppeld aan de beleidsterreinen

van het sociaal domein en communicatie binnen de gemeente. Het staat mij voor ogen dat het bewustzijn rond preventie en signalering zich binnen de gemeente steviger ontwikkeld. Tot slot is het belangrijk dat we alert blijven dat ondermijning geen relaties krijgt tot de politiek bestuurlijke en ambtelijke kant van onze gemeente. Daarbinnen zullen Raad en college ook hun eigen verantwoordelijkheid moeten onderkennen. Aandacht en het stellen van deze vragen, draagt daaraan bij.

4. Zijn er ongebruikte bestuursrechtelijke middelen die zouden helpen om de bestrijding en opsporing van ondermijning in Scherpenzeel te verbeteren?

Er zijn meerdere bestuursrechtelijke middelen (o.a. damocles: bestuursdwang bij constatering drugshandel/overlast). Wij zullen minder terughoudend zijn in het toepassen hiervan.

5. Heeft de gemeente voldoende capaciteit en expertise om de bestrijding en opsporing van ondermijning in Scherpenzeel te verbeteren? En zo niet, op welke terreinen vraagt dit dan om versterking?

Dit is naar onze mening geen technische vraag.

Reactie portefeuillehouder: Op dit moment wordt er in onze gemeente op eigen verzoek een weerbaarheidsscan uitgevoerd door het RIEC. Resultaten hieruit zullen met u gedeeld worden. Hierin wordt ook de capaciteit en expertise aangehaald. Op dit moment heeft Team veiligheid 1,5 fte. Wij verwachten dat de noodzakelijke versterking van de focus op ondermijning in combinatie met organisatorische veranderingen binnen onze BOA organisatie en de verminderde politie inzet in Scherpenzeel om extra capaciteit zal vragen. Wij komen daaromtrent na de zomer met een voorstel naar uw Raad.

"Samen Weerbaar" is een samenwerkingsverband binnen de veiligheidsregio en heeft in samenspraak met het RIEC een ondermijningsteam (met toezichthouders en juristen) opgericht. Iedere gemeente in onze regio kan hier gebruik van maken. Per gemeente in Gelderland-Midden betekent dit circa 81 uren (circa 67 uren toezicht en 14 uren juridische ondersteuning) op jaarbasis. Tot op heden heeft onze gemeente nog spaarzaam gebruik gemaakt van deze ondersteuning. De gemeente Scherpenzeel zal de beschikbare uren zeker intensiever inzetten.

De gemeente Scherpenzeel zal de komende jaren scherper en intensiever inzet plegen op het gebied van ondermijning. Het is van belang daarbij goed oog te houden voor de samenwerking met andere gemeenten. Bestrijding van ondermijning is immers belangrijk voor de veiligheid van Scherpenzeel, maar mag niet leiden tot een zogenaamd "tandpastatube" effect, waarbij verhoogde druk in de ene gemeente louter leidt tot het verhuizen van de criminaliteit naar de buurgemeente met minder intensieve aandacht. Scherpenzeel ervaart dat effect nu mogelijk zelf. Vandaar dat een stringenter ondermijningbeleid in onze gemeente verstandig is.

Naar aanleiding van de adviserende rol die uw burgemeester richting de vaste Eerste Kamer Commissie Veiligheid en Justitie had, hebben Eerste Kamer leden besloten om een werkbezoek over het thema ondermijning aan onze veiligheidsregio in

	Scherpenzeel te brengen op 16 september aanstaande.
	6.